

Årsmelding Strihår 2018

Helse og gemytt 2018

Helse:

Hofteleddsdysplasi

Totalt 80 hunder er røntget i 2018, 8 færre enn i 2017. 1 hund er re-røntget med samme resultat C.

Resultat: 47 hunder med A-hofte

17 hunder med B-hofte

14 hunder med C-hofte

2 hunder med D-hofte

Dette gir en HD-prosent på 20.

Hunder røntget i 2018 med B-hofte utgjør 21,25 prosent.

I 2018 er det røntget 8 færre hunder enn i 2017.

Prosenttallene for HD de seneste årene ser slik ut:

2015: 20%

2016: 9,5%

2017: 13,6%

2018: 20%

Hunder som ikke har A-hofte i populasjonen har sett/ser slik ut:

2015: 40%

2016: 38%

2017: 32%

2018: 41,25%

(Resultatene er hentet fra NKK Dogweb for hunder avlest fra 01.01.2017-01.01.2018.)

For få hunder røntges. Dermed får vi for få hunder med kjent hoftestatus og sikkerheten i databasen blir ikke som ønsket, ref avlssplan. Selv om røntgingstallet er høyere enn på flere år maner AR oppdrettere og eiere til hunder om å få røntget hofte.

I følge avlsplanen er målet å få en bedring av HD-status for rasen til 95% HD-fri. Det er en lang vei å gå når vi ser det økende tallet for B-hofte, selv om dette pr definisjon er fri-status vet vi at økt forekomst av B-hofte gir økt forekomst av C-hofte. I 2018 ser vi at av 14 av hundene med C-hofte kommer 7 ut av kombinasjoner hvor enten mor, far eller begge er etter kombinasjoner med svenske, danske eller tyske foreldre. I enkelte norske linjer sannsynliggjør at arvbarheten for HD på SV er høy ved at avkom gir HD slik foreldrene gjorde. Vi vet at arvbarheten for HD er høyere på SV enn på de fleste andre raser.

Oppdretterne oppfordres til å være svært nøye mht valg av partner når man planlegger kull. De som ønsker å avle må i større grad ha en plan lengre enn til ett kull. Ved planmessig avl bør oppdretter

evne å ta hensyn til flere egenskaper samtidig , både helse og jaktlige egenskaper. Indeksene er et godt verktøy. Hjelpemidlene dogweb og datahound er tilgjengelige for alle. I tillegg er det mulig å be om hjelp med å sannsynlighetsberegne helse/HD i tenkte kombinasjoner. Uheldigvis finnes det fortsatt oppdrettere som hevder at HD ikke er noe problem verken for rasen, hunden, oppdrettet eller kjøper.

Tidligere hadde vi ikke helsekunnskap om annet enn den enkelte hund. I dag har vi mengder av data samla om hunden og hele slekta. Dette gir oss mulighet til å beregne et indeks som hjelper oppdretterne til å unngå å gjennomføre risikokombinasjoner.

Problemet med å bruke utenlandske avlspartnere er den mangelfulle informasjonen vi har om helse/HD. Sverige innfører først nå indeksberegning for HD. Avlsrådet mener tiden ikke er inne for å lempe på krav til HD for avlsdyrene.

Von Willebrands sykdom:

NKK krever kjent vWD status før registrering av kull. For godkjenning av paringer må eier legge frem dokumentasjon på at foreldredyrene er fritestet. Det er et krav ved godkjente paringer at vWD-status er kjent på forhånd. De fleste hunder som brukes i avl nå har status fri fordi deres foreldre eller besteforeldre er fritestet.

I følge avlsplanen er det et mål at populasjonen skal være fri for gener som disponerer for denne sykdommen. Verken sykdom eller gen som disponerer for sykdommen er påvist de siste årene. Dette viser at kravet om fristatus for avl har virket etter hensikten.

Annet helse:

AR får sporadisk melding om tilfeller av allergi og epilepsi. AR noterer til internt bruk og følger med på utviklingen. For 2018 har vi ikke fått flere meldinger enn normalt om disse eller andre lidelser. Mørketallene vil alltid være der. Oftest er det kjøpere til hund som melder. Svært sjelden er det oppdretter som melder. Uten at vi våger åpenhet om avl gjør vi rasen urett. Det er derfor å håpe på at alle med strihår er åpne om, og deler informasjon om helse. Ryktebørsen er som kjent upålitelig og ikke ønska. Et mål for AR er å unngå å sette sammen kombinasjoner hvor man risikerer allergi eller epilepsi.

Gemytt

Inntrykket av strihåren for 2018 er at den har et stabilt og vennlig gemytt. Det er sjelden det blir rapportert om hunder med uønsket adferd til avlsrådet. I 2018 er det meldt om ett tilfelle av gemyttlige avvik til NKK fra jaktprøver eller utstillinger. AR registrerer disse meldingene.

Av og til meldes det om hunder som piper, er urolige og har mye lyd, henger og loser og hunder som mangler evne til å arbeide konsentrert. NKK har ferdigstilt arbeidet med Mentaltest Hund. Denne testen kan fortelle eiere om hva hunden er god til, hva den mestrer og hva som blir vanskelig for hunden. Alt vi vet kan vi bruke i det daglige arbeidet i trening og dressur. Denne testen er ny og relativt lite brukt til nå.

Det vil være til god hjelp for avlsrådets arbeid å ha bredest mulig kjennskap til rasens gemytt, på individnivå, for å unngå å sette sammen uheldige kombinasjoner.

Antall registreringer og kontakter med avlsrådet i 2018

I 2018 ser vi en dramatisk nedgang i antall kull med SV. Det ble født 60 strihår i Norge i 2018, fordelt på 9 kull. Dette gir en gjennomsnittlig kullstørrelse på 6,7 valper. I 2017 ble det født dobbelt så mange valper, og gjennomsnittlig kullstørrelse var 8,1. I 2018 ble det importert 7 valper fra utlandet. Av disse kom 5 fra Danmark, 1 fra Finland og 1 fra Island.

Hvis vi ser på alle registrerte strihår i Norge i 2018 får vi litt flere individer. Da ble det ifølge dogweb 76 valper født i Norge og registrert i 2018. Dette inkluderer altså to kull født seint i 2017. I tillegg ble det totalt importert og registrert 13 hunder i 2018. Dette inkluderer voksne importere og valper som ikke har fått norsk registreringsnummer før i 2018.

6/9 kull som ble født i 2018 oppfylte NVK's krav til «godkjente parringer». I tillegg hadde vi et kull som gikk under kategorien «andre parringer».

Antall henvendelser fra oppdrettere

I 2018 har vi hatt 20 henvendelser fra oppdrettere med spørsmål om godkjenning og ønske om råd om aktuelle hannhunder. De fleste kontaktene er fortsatt spørsmål om godkjenning der oppdretter allerede har bestemt seg for hannhund. .

Av disse henvendelsene har 17 blitt godkjente parringer, 1 annen parring, og 2 som ikke ble godkjent.

Avles det mye utenfor klubben?

I 2018 ble det som tidligere skrevet registrert 11 kull, 9 av disse ble født i 2018. Av disse 9 kullene i 2018 var 8 av dem kull som gikk via avlsrådet og 7 av dem ble annonsert på valpelista. Kullet som ikke ble godkjent, ble ikke godkjent grunnet ikke tilstrekkelig avkomsgranskning hos hannhund i henhold til NVKs retningslinjer. Det siste kullet født i 2018 gikk helt utenom klubben.

De to kullene som ble født seint i 2017 og registrert i 2018 ville ikke blitt godkjente kull i henhold til NVK's krav.. De var heller ikke diskutert med avlsrådet.

Tanker rundt situasjonen

Det har vært et dårlig år mtp reproduksjon i rasen vår. Det har vært stort underskudd på valper. Vi i avlsrådet har snakket litt rundt med forskjellige oppdrettere og spurt om det er en spesiell grunn til at det ikke blir avlet, men det virker som at det har vært noe tilfeldigheter, samt at 4-5 tisper har gått tomme.

Strihår og jaktprøver 2018

Strihår har startet totalt 709 ganger på jaktprøve i 2018. Det er en liten økning fra året før. Totalt har disse startene gitt en premieringsprosent på 23 %. Et høyt resultat sammenlignet med tidligere år, selv om det var enda litt høyere i fjor. Gjennomsnitt for karakterene er: Jaktlyst 4,2 – fart 4,1-

selvstendighet 5,8- . Dette er på omtrent samme nivå som de 3 foregående år, med 0,1% lavere karakter på fart sammenlignet med året før.

For reviering, søksbredde og samarbeid er ønsket verdi 4 i en skala fra 1-6. Gjennomsnitt vil derfor ikke si så mye, det interessante er hvor mange hunder som får tallkarakteren 4 i disse egenskapene.

Når en dommer utdeler førstepremie på jaktprøve så har hunden vist at den er særdeles god i alle fasetter den må vise frem for å kunne premieres. For at strihår kan matche seg mot andre raser på jaktprøver er det viktig at rasen vår har en bredde av hunder som kan oppnå 1. premie, samt at vi har VK hunder som hevder seg i vinnerklassen. I 2018 er det 32 strihår som har fått til sammen 48 førstepremier. Det er en oppgang på 5 SV og 10 førstepremier fra 2017. (2017 var også en økning i både antall toppremierte hunder og antall 1. premier fra året 2016.) 14 UK hunder har fått til sammen 24 førstepremier. 10 AK hunder har fått til sammen 11 førstepremier, og dette medførte av vi fikk 7 nye VK hunder. 8 VK hunder fikk til sammen 13 førstepremier.

Andel førstepremier på totale jaktstarter har nok historisk aldri vært høyere enn i 2018, og særlig er det en imponerende stor andel førstepremier i unghundklassen. 6,8% av prøvestartene har gitt førstepremier i 2018. Gjennomsnittet av andel førstepremier i perioden 1989-1993 var 3,95. Da var populasjonen av SV nær 2,5 ganger høyere enn i dag, og i perioden hadde vi den kanskje historisk største topphunden av alle SV - jakt og utstillingschampion Jerv. Likevel fikk vi 70% flere førstepremier i år 2018. I ti års perioden 1995-2004 var gjennomsnittlig andel førstepremier 4,8%. Resultatet for år 2018 er 42% større andel førstepremier. Ingen enkeltår i denne 15 års perioden gav større andel førstepremier. Dette er tall som tydelig viser at SV har hatt en avl som har gitt god fremgang på jaktegenskaper.

Dersom en ser på jaktindeksene på førstepremiehundene så har de samleindeks på jakt som er betydelig høyere enn gjennomsnitt for rasen. Gjennomsnittet for UK hunder med toppremieringer er jakt samleindeks på 217,4. Gjennomsnitt for AK hundene er 210,2. Kun en av de 24 SV har samleindeks under 200. Den tydelige korrelasjonen mellom høy samleindeks på jakt og førstepremier på jakt viser at NVK kan vektlegge jaktindeks mer og jaktpremier mindre for avlsgodkjenning.

De 24 SV med 1.premie i kvalitetsklasse har gjennomsnitt HD indeks på 107. Dette er gledelig. Og viktig for at det i fremtiden vil være mulig å rette på den bedrøvelige utviklingen som har vært på HD hos strihår. Det er sannsynlig at det vil bli avlet på flere av disse hundene.

Når det gjelder SV og høystatus jaktprøver så hadde vi ulike strihår som kvalifiserte seg til finale i samtlige 4 NM: Vinter, høylfjell, skog og lavland. Vi fikk også en del fine premier i høystatusløpene. Gjennomgående er det få SV som stiller i disse prøvene. På NM høylfjell gikk 60% av de 5 hundene videre til semi. På NM skog hadde vi 3 SV i finalen, på NM lavland 2 i finalen og NM vinter 1 i finalen. Vi var sannsynligvis bare en fallapport unna til å vinne det gjeveste av alt, NM høylfjell på Kongsvold. SV laget på NM høylfjell lyktes å komme på pallen også i 2018, med bronse. Vi lyktes ikke med lagene på de andre NM prøvene.

Førstepremier SV i 2018. Indekser i kvalitetsklasse, 1.pr hunder

Strihår vorsteh	1.UK	Ny VK hund	Jakt samleindeks	HD Indeks
Bivdar av Brandsegg Søndre	1.UK, 1.UK		217	107
Pladsfjellets Fryd	1.UK		216	111
Tjæderlandets Freia	1.UK		206	90
Springleikens Mi Ra	1.UK		215	117
Lyngehalvøyas AFO Embla	1.UK, 1.UK, 1.UK		227	114
Sølenrikets A-Karma	1.UK, 1.UK, 1.UK, 1.UK, 1.UK, 1.UK		231	98
Gallokåsens OFoyn	1.UK		215	105
Tiurvingens Skrållan	1.UK		227	105
Ruovdi	1.UK		216	102
Bekkstugus Dbm Dobra Maleme	1.UK, 1.UK		217	109
Pladsfjellets Teo	1.UK		211	111
Guriskogens BBC Prime Time	1.UK		219	106
Pladsfjellets Peik	1.UK, 1.UK		208	113
Guriskogens BBC Fryd	1.UK		219	106
			Gj.snitt AK 217,4	Gj.snitt HD 106,7
	1.AK			
Fallvindens E Likka	1.AK		214	103
Bekkstugus Dbm Dobra Maleme	1.AK	Ny VK hund	217	109
Gallokåsens L Bengel	1.AK	Ny VK hund	200	107
Bivdar av Brandsegg Søndre	1.AK	Ny VK hund	217	107
Skarsemløkkjas Larris	1.AK	Ny VK hund	183	119
Speldragets F-Roxy	1.AK		205	110
Ruovdi	1.AK	Ny VK hund	216	102
Sølenrikets A-Karma	1.AK	Ny VK hund	231	98
Speldragets F Golddigger	1.AK fullkombinert, 1.AK		215	110
Amanda av Lillealm	1 AK	Ny VK hund	204	111
			Gj.snitt UK 210,2	Gj.snitt HD 107,6
	1.VK			
Glesbygdens Hugo Hardhaus	1.VK kval			
Myrtel av Brandsegg Søndre	1.VK m.ck semi			
Beethoven av Brandsegg Søndre	1.VK mck kval, 1.VK mck kval			
Kvitsteindalens E-Hedda	1.VK kval, 1.VK fin			
Ben av Raisjavvri	1.VK kval.			
Tareskogens Rogg	1.VK, 1.VK mck kvali			
Speldragets F Golddigger	1.VK kval.			
Rampejegerens Frøya	1.Vk kval, 1.VK semi, 1.VK mCasit finale			